

Дроб 220
223

Позафронтіві повідомлення з дня 2.III.44р.

де одержані від пропагандиста [] через жінку, котра повернулася на берестецький район з міста Жлинова, де вже були більшовики.

Дня 25.II.44 р. лінія фронту була на правому березі ріки Ікви - села Добрятин, Острів і Терговиця. розвідка доходила - війниці, волниці Михайлівка, в армії не командири - старшини впроваджені в офіцерський есостав. В першій лінії переважно є росіяни і азійські народи, жидів майже нема. Дуже мало є українців. Всі жиди є в третій лінії - НКВД, котра робить перенесення населення і мобілізацію. На Рівенщині в кожному селі є 5 енкаведистів. Червона Армія озброєна переважно в автоматичну зброю (фінки), легкі гарматки та гранатомети. Червоноармійці цілком розкидають фінки, гранати і амуніцію та задебкують в огні, щоб населення могло підбіраги. Червоноармійці є незадоволені з влади - "беремось тому, що перед нами є німці". Командири до рядовиків відносяться з нагайкою. Червоноармійці кажуть - відженемо німців за Буг, а там командири хай самі воють". Червоноармійці дуже зле забезпечені харчевими продуктами. Обдерті і босі грабують населення - переважно харчі. На запит населення "чому Ви не маєте, що їсти?" бійці відповідають - "в нас є кому їсти там взаду". Червона Армія йде з кличем "Ідемо визволяти з під німецького ярма". Червоноармійці на наших теренах відносяться недовірливо до населення. Населення до них ставиться вороже. Ковують все; а в чеських садах коло Дубна багато встроїли червоноармійців, в одній хаті тільки 15 осіб. Прокличі говорять: "Все героше: мір, давай Гітлера - а за чем же Сталіна, хте будет освободять?". Кличів не стирають, кажуть: "влада написала, пусть влада и затрет". Червоноармійці розповідають - "Ідем в Києве и смотрим идет НКВД, присматриваешся, а ете идут "бульбовці". Один розповідав, що "бульбовці" в одному місці на Киевщині забрали гарматку "камышу". Коли один розповідав про це, те другий каже - "мелчи", а цей "как мелчи, что не правда, как ты сам удерал".

Звідомлення про німецьке відношення біля фронту.

Німці на Дубинщині ловлять все населення - молодь відвозять до Німеччини, а старих і дітей вивозять в Радивілівський ліс - звідси час від часу чути кулеметні стріли, так що всіх розстрілюють. Цей розповідав очевидець.

В нашому терені німці поправляють лінію залізничну Луцьк-Стоянів. Роблять міста в селі дупа, а червона партизанка посилала свою розвідку вже аж до Звиняч, Вільгівки, Ковбань і Колодежі. Німці копають окопи на границі Галичини, де роботи беруть цивільне населення; доглядачами є узбеки - гестапівці, - дуже погано відносяться до населення.

Дня 2.III.44 р. в Берестечку зликали голів на сесію, але прибуло заледве 5 осіб. Сесію роблять два лядвірти, котрі приїхали з ГГ.

слава Україні.

13.III.44 р.

(-) С т е п а н.